

Vypracoval: .....
Spolupracoval: .....
Třída: .....

Datum : .....
Teplota: .....
Tlak: ..... Vlhkost:.....

Udrží se kapka na látce?

Teorie:

Oleofobita je ..... Na oleofobním materiálu oleje tvoří kuličky, které se nevsakují a jde je snadno otřepat či opláchnout vodou. Běžné textilní materiály mají oleofobitu poměrně malou, proto se upravují speciálními chemikáliemi.

Oleofobita je důležitá vlastnost například u pracovních oděvů (montérky se tolik nezamažou od oleje či benzínu) nebo bytového textilu (ubrusy se tolik neznečistí vylitým vínem, polévkou, kečupem apod.).

Při zkoušení v laboratořích se oleofobita stanovuje podobně, jako to budete dělat v dnešní laboratorní práci. Používá se série kapalin, které se snadněji či hůře vsakují. Postupně se kapou na vzorek a sleduje se chování kapek.

Úkol: Podle přiložené stupnice, kterou si sami doplníte, stanovte oleofobitu plošných textilií a následně porovnejte její úroveň u jednotlivých vzorků.

Pomůcky:

- ✓ vzorky textilu (vlna, PES nebo PAD, bavlna);
- ✓ zkušební kapaliny (voda, glycerin, řídký jarový roztok -1 malá kapka na 50-100 ml, líh nebo petrolej nebo slunečnicový olej);
- ✓ kapátko (může být i skleněná pipeta);

Pracovní postup:

1. Na pracovní podložku si připravte nádoby se zkušebními kapalinami, kapátko a všechny tři zkoušené vzorky textilu.
2. Do tabulky doplňte názvy zkušebních kapalin a materiálů vzorků textilií, které máte k dispozici.
3. Kapátkem naberte první ze zkušebních kapalin a hadříkem důkladně otřete zbytky kapaliny z povrchu kapátka.
4. Na každý ze vzorků kápněte jednu kapku. Při kapání držte kapátko ve svislé poloze ve vzdálenosti asi 1 cm od vzorku. Opatrně mačkejte balónek kapátka až do okamžiku kdy se kapka uvolní.
5. Pozorujte chování kapek na vzorcích po dobu asi 30 s a výsledky pozorování zapište do tabulky. Při hodnocení chování kapky používejte následující stupnici. Na volná místa doplňte ve vhodném pořadí tato slovní spojení: *dobře zaoblená, ihned zcela vsákne, ještě zaoblena, malou plochou, velkou plochou, více než asi 5 s, vůbec nevsakuje, z větší části vsákne*);

- Stupeň 1: kapka se do vzorku ....., je ....., dotýká se vzorku jen v bodě nebo .....
- Stupeň 2: kapka je ....., ale vzorku se dotýká už .....
- Stupeň 3: kapka se zcela nebo ..... do vzorku za .....
- Stupeň 4: kapka se ..... do vzorku. Je možné použít i „mezistupně“, tedy např. 2-3.

6. Postup opakujte pro všechny další zkušební kapaliny.
7. Po provedení celého experimentu a zapsání výsledků pozorování do tabulky se pokuste odpovědět na otázky uvedené pod tabulkou.

Zápis pozorování

	Kapalina 1:	Kapalina 2:	Kapalina 3:	Kapalina 4: .....
Vzorek 1:				
Vzorek 2:				
Vzorek 3:				

Pokuste se odpovědět na následující otázky:

1. Který z materiálů je nejvíce „oleofobní“?

Odpověď: .....

Zdůvodnění: .....

2. Který z materiálů je nejméně „oleofobní“?

Odpověď: .....

Zdůvodnění: .....

3. Která z kapalin se vsákne nejlépe?

Odpověď: .....

Zdůvodnění: .....

4. Která z kapalin se vsákne nejhůře?

Odpověď: .....

Zdůvodnění: .....